

Μόνο η επιστήμη μπορεί να επιλύει αμερόληπτα τη διαμάχη μεταξύ μελισσοκόμων και αγροτών, αλλά η τελευταία λέξη θα ανήκει στην Ευρωπαϊκή Ένωση!

Автор(и): Емил Иванов

Дата: 13.02.2017 Брой: 2/2017

Συνέντευξη με τον κορυφαίο ειδικό φυτοπροστασίας **Πλάμεν Λάζαροφ** στο εξαιρετικά ευαίσθητο θέμα των υπέρ και κατά της παραγωγής, του εμπορίου και της χρήσης εντομοκτόνων προϊόντων από την ομάδα των νεονικοτινοειδών. Η υπόθεση προσελκύει μεγάλο δημόσιο ενδιαφέρον και στη χώρα μας, καθώς αναμφίβολα αφορά τόσο τη ζωή και την υγεία των μελισσών, όσο και την καλλιέργεια και προστασία γεωργικών καλλιεργειών υψηλής οικονομικής σημασίας. Ωστόσο, αυτή η προβληματική κατάσταση αποδείχθηκε καλό έδαφος για την υποδαύλιση φόβων, εικασιών και ανίκανων σχολίων. **Μέρος I**

Κύριε Λάζαροφ, πρόσφατα αναζωπυρώθηκε η συζήτηση για την απαγόρευση των προϊόντων φυτοπροστασίας που περιέχουν τις ενεργές ουσίες ιμιδακλοπρίδη, θειαμεθοξάμη και κλοθιανιδίνη. Είναι πράγματι τόσο σημαντικές οι επιβλαβείς επιδράσεις;

«Η αλήθεια είναι σπάνια καθαρή και ποτέ απλή.»

Όσκαρ Ουάιλντ

Η απαγόρευση της χρήσης προϊόντων φυτοπροστασίας (ΠΦΠ) που περιέχουν μία από τις τρεις ενεργές ουσίες – κλοθιανιδίνη, θειαμεθοξάμη και ιμιδακλοπρίδη – υπαγορεύεται από έναν αριθμό αντικειμενικών και υποκειμενικών παραγόντων. Όταν επιβλήθηκε η απαγόρευση της επεξεργασίας σπόρων και εδάφους και περιορίστηκε η φυλλική εφαρμογή των **νεονικοτινοειδών***, δεν υπήρχαν σταθερά, αναμφισβήτητα και κατηγορηματικά στοιχεία για τις επιβλαβείς επιδράσεις των νεονικοτινοειδών στους επικονιαστές. Δεν υπάρχουν ούτε και τώρα. Αυτό σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει ότι αυτά τα προϊόντα δεν είναι επιβλαβή. Απλώς δεν υπάρχει καθοριστική επιστημονική απόδειξη. Αν γυρίσουμε πίσω περίπου 4 χρόνια, όταν ψηφίστηκε ο κανονισμός για την διετή απαγόρευση εφαρμογής προϊόντων νεονικοτινοειδών, θα θυμηθούμε ότι η απαγόρευση δεν έγινε αποδεκτή ομόφωνα από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ (τότε 28 κράτη μέλη της ΕΕ). Επιπλέον, έπρεπε να διεξαχθεί δεύτερη ψηφοφορία για να επιτευχθεί η σωστή απόφαση. Έτσι, για παράδειγμα, στην πρώτη ψηφοφορία η Βουλγαρία παρέμεινε αποχώ, ενώ στη δεύτερη ψήφισε ήδη «υπέρ» της απαγόρευσης.

Μέχρι στιγμής, η θέση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) είναι ότι **δεν υπάρχουν αρκετά στοιχεία για θνησιμότητα μελισσών που προκαλείται από νεονικοτινοειδή.**

Είναι ευρέως γνωστό ότι τα ΠΦΠ δεν είναι φίλοι των μελισσών. Είναι εξίσου γνωστό ότι η ανθρώπινη ζωή, ή πιο συγκεκριμένα η ανθρώπινη διατροφή, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη δραστηριότητα των μελισσών. Είναι γεγονός ότι οι μελισσοκόμοι έχουν ένα σοβαρό πρόβλημα· είναι επίσης γεγονός ότι οι αγρότες έχουν ένα σοβαρό πρόβλημα. Το ένα από αυτά τα δύο προβλήματα θα λυθεί, αλλά σίγουρα μόνο μετά από πραγματικά εις βάθος μελέτες στις οποίες πρέπει να συμμετέχει μόνο η επιστήμη. Ούτε οι παραγωγοί νεονικοτινοειδών ούτε οι όχι εντελώς αμερόληπτες ΜΚΔ έχουν θέση στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Υπάρχουν επαρκή στοιχεία για τέτοιες παρεμβάσεις και από τις δύο πλευρές. Αν αυτό συνεχιστεί στο μέλλον, η απόφαση δεν θα είναι αμερόληπτη!

Μετά από αυτά τα λόγια μου, πολλοί πιθανόν θα σκεφτούν ότι είμαι στο πλευρό της βιομηχανίας στην οποία ανήκω επαγγελματικά. Δεν είναι έτσι! Τόσο ως επαγγελματίας όσο και ως άνθρωπος με ενδιαφέρει να καταλήξω στην αλήθεια. Αλλά όπως λέει ο Όσκαρ Ουάιλντ, είναι σπάνια καθαρή και ποτέ απλή. Και η αλήθεια πρέπει να βρεθεί στο όνομα των ανθρώπων. Κανείς δεν μπορεί να αγνοήσει μια σκέψη που αποδίδεται στον Άλμπερτ Αϊνστάιν – «Αν η μέλισσα εξαφανιζόταν από την επιφάνεια της Γης, ο άνθρωπος θα είχε μόνο τέσσερα χρόνια ακόμα να ζήσει.» Αλλά πρέπει να είμαστε ξεκάθαροι αν τα πράγματα γίνονται στο όνομα της φύσης και των ανθρώπων ή στο

όνομα του κέρδους. Ωστόσο, δεν πρέπει να φανταζόμαστε ότι το κέρδος μπορεί να προέρχεται μόνο και αποκλειστικά από την παραγωγή, το εμπόριο και τη χρήση φυτοφαρμάκων. Μπορεί επίσης να παρεισφρύει ως λόμπι προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση, και ως προσωπικά συμφέροντα – προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση.

Και τι πρέπει να αναλάβουν οι βουλγαρικές αρχές για την επίλυση του προβλήματος;

Είναι πολύ πιο σημαντικό να έχουμε στη διάθεσή μας τα επιστημονικά αποτελέσματα από τις ήδη μακροπρόθεσμες μελέτες. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν διάφορα αποτελέσματα από μελέτες τόσο από την επίσημη αρχή ασφάλειας τροφίμων EFSA όσο και από επιστημονικά ινστιτούτα. Η Βουλγαρία είναι ένας κρίκος στην αλυσίδα και πρέπει να περιμένουμε την τελική γνώμη της EFSA καθώς και την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι δυνατότητες των βουλγαρικών αρχών να αναλάβουν δράσεις διαφορετικές από αυτές που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ είναι περιορισμένες. Η έγκριση ή η απαγόρευση ενεργών ουσιών πραγματοποιείται με πρόταση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων, και η ΕΕ παίρνει την απόφαση και εκδίδει τον αντίστοιχο κανονισμό. Αναμένεται οποιαδήποτε στιγμή η δημοσίευση της έκθεσης της EFSA, σχετικά με τα αποτελέσματα των τελευταίων μελετών για την επίδραση των νεονικοτινοειδών κλοθιανιδίνης, θειαμεθοξάμης και ιμιδακλοπρίδης. Η αρμόδια αρχή, η Βουλγαρική Υπηρεσία Ασφάλειας Τροφίμων (BFSA), πρέπει να συμμορφώνεται όχι με τους αγρότες, όχι με τα περιβαλλοντικά οργανώματα, αλλά με μια επίσημα ψηφισμένη απόφαση της ΕΕ.

Ποιος είναι ο ρόλος του Κέντρου Αξιολόγησης Κινδύνων για την Αλυσίδα Τροφίμων και πώς συμμετέχει αυτή η δομή στην επίλυση του προβλήματος αγρότη-μελισσοκόμου-νεονικοτινοειδών-μελισσών;

«Η μόνη γοητεία του παρελθόντος είναι ότι είναι παρελθόν.»

«Η μόνη παρηγοριά για τις ανόητες πράξεις

που κάνει κανείς είναι ότι πάντα

βρίσκει ευχαρίστηση να μιλάει γι' αυτές αργότερα.»

Όσκαρ Ουάιλντ

Αν κάποιος διαβάσει τα θεμέλια για την ίδρυση του ΚΑΚΑΤ, καθώς και τις επίσημες γνώμες, θα δει πόσο ακριβής είναι η σκέψη του Όσκαρ Ουάιλντ. Αυτό που έγινε δεν ήταν μια τρέλα αλλά επαγγελματική παραφροσύνη από την προηγούμενη διοίκηση του Υπουργείου Γεωργίας και Τροφίμων όταν δημιούργησε το Κέντρο Αξιολόγησης Κινδύνων για την Αλυσίδα Τροφίμων κατ' ομοίωση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων, και οι ίδιοι καυχιόνταν για το τι είχε γίνει. Ίσως γιατί όλοι οι κλάδοι οργανώσεων και ένας μεγάλος αριθμός ειδικών είχαν μια σαφώς αρνητική γνώμη σχετικά με την ίδρυση αυτής της δομής. Δεν μπορώ να πω αν είναι απαραίτητο ή όχι. Αλλά αυτό που γίνεται εκεί στον τομέα της φυτοπροστασίας είναι διπλασιασμός

δραστηριοτήτων με την BFSA, καθυστερήσεις στις διαδικασίες αδειοδότησης και, στην πράξη, η δραστηριότητα αξιολόγησης κινδύνων απουσιάζει εντελώς. Δεν έχω δει το Κέντρο να παίρνει θέση για το καυτό ζήτημα των μελισσών και των νεονικοτινοειδών. Μπορεί να μου διέφυγε, αλλά τουλάχιστον στον διαδικτυακό χώρο δεν έχω βρει την εμπειρογνωμοσύνη τους. Αντίθετα, αυτό το νέο όργανο, που δημιουργήθηκε με την ενεργό συμμετοχή ενός κτηνοτροφικού ειδικού που δυστυχώς τοποθετήθηκε σε υψηλή διοικητική θέση, «κατανάλωσε» θέσεις προσωπικού που θα μπορούσαν να είχαν διατεθεί στην BFSA για τον διορισμό ελεγκτών για να ελέγχουν πραγματικά το εμπόριο και τη χρήση των ΠΦΠ στο πεδίο. Αντίθετα, διορίστηκε μια γενική διοίκηση 14 ατόμων στο ΚΑΚΑΤ, αλλά αυτοί οι άνθρωποι δεν ασκούν έλεγχο στην αγορά ΠΦΠ και στη χρήση τους και με κανέναν τρόπο δεν μπορούν να βοηθήσουν αυτή τη δραστηριότητα. Αν το Υπουργείο Γεωργίας και Τροφίμων είχε διαθέσει 14 θέσεις για ελεγκτές φυτοπροστασίας, αυτό θα είχε λύσει τα μισά προβλήματα με το έλλειμμα στη διοικητική ικανότητα αυτού του κλάδου.

** Για λόγους συντομίας και απλότητας θα χρησιμοποιώ αυτόν τον όρο για τις τρεις απαγορευμένες ενεργές ουσίες, γιατί υπάρχουν άλλες τέσσερις από αυτή την ομάδα για τις οποίες δεν υπάρχει απαγόρευση χρήσης τους.*

Συνέχεια ακολουθεί...

Αναμένετε το μέρος II της συνέντευξης με τον Πλάμεν Λάζαροφ, κορυφαίο Βούλγαρο ειδικό φυτοπροστασίας.